

Maatschappelijke opgave

Binnen deze programmalijn dragen wij bij aan een delta waarin optimaal is geanticipeerd op de nog deels onzekere gevolgen van klimaatverandering voor het water- en bodemsysteem. Onze ambitie is om tijdige, goed geïnformeerde, breed gedragen en samenhangende besluitvorming mogelijk te maken binnen zowel de publieke als de private sector.

Door middel van innovatie en collaboratief leren in PPS-projecten, versterken we de capaciteit om te anticiperen op lange termijn veranderingen en onzekerheden in ons water- en bodemsysteem na 2050, met een doorkijk naar 2100 en later. Zo creëren we de basis voor een gezonde leefomgeving én een duurzaam, aantrekkelijk vestigingsklimaat waarin mens, natuur en economie in balans floreren.

Klimaatverandering stelt Nederland voor fundamentele, lange termijn uitdagingen voor onze economie, samenleving en natuur. Dit leidt tot in omvang en complexiteit toenemende maatschappelijke opgaves gerelateerd aan, onder andere, natuurherstel, ruimtelijke inrichting, hoogwaterbescherming, zoetwaterbeschikbaarheid en bodemdaling. Een breed perspectief en maatschappelijk debat zijn vereist om de benodigde systeemtransities te verwezenlijken.

In 2026 richten we ons op de volgende drie opgaven:

1. Gebiedsgerichte uitwerking van toekomstvisies en denkrichtingen
2. Anticiperen op (systeem-)risico's
3. Ontwikkeling beslisinformatie en -instrumenten

1. Gebiedsgerichte uitwerking van toekomstvisies en denkrichtingen

De opgave is om watergerelateerde visies te vertalen naar het ruimtelijk domein, zodat de waterstaatkundige inrichting aansluit bij overige investeringen. Dit vertaalt zich naar kennisbehoeften rond klimaatbestendige bouw, infrastructuur, deltanatuur, energie- en industrieclusters, logistieke netwerken en landbouw (verzilting/ waterbeschikbaarheid). Het organiseren van mede eigenaarschap via een gedeeld sociaal afwegingskader is essentieel. Hierin trekken marktpartijen, overheden, kennisinstellingen én de samenleving gezamenlijk op.

Impact-ambitie

We willen watergerelateerde toekomstvisies en denkrichtingen verbinden met het ruimtelijke domein, met aandacht voor economische welvaart, gezonde ecosystemen en sociale rechtvaardigheid.

2. Anticiperen op (systeem-)risico's

Klimaatverandering vraagt om ruimtelijke keuzes en klimaatadaptieve businesscases. De basis hiervoor is inzicht in de omvang en acceptatie van risico's. Momenteel ontbreekt bij bedrijven en overheden vaak nog inzicht in operationele en systeemrisico's en het bijbehorende handelingsperspectief. Cascade-effecten (bijv. uitval van energie) kunnen grote maatschappelijke impact hebben. Publieke en private partijen hebben inzicht nodig in de risico's voor hun assets en de gevolgen van investeringskeuzes.

Impact-ambitie

We willen publieke en private partijen aanzetten tot risico-gebaseerd anticiperen op klimaatrisico's, met aandacht voor het handelingsperspectief (wat kunnen partijen doen en met welk effect) en met aandacht voor de businesscase van bedrijven.

3. Ontwikkeling beslisinformatie en -instrumenten

Navigeren in een veranderend klimaat vereist inzicht in de gevolgen op korte en lange termijn, de effectiviteit van adaptatie en de adaptieve capaciteit op alle niveaus. Extreme scenario's en kantelpunten zijn nu nog onderbelicht, evenals de beschikbaarheid van middelen zoals human capital, grondstoffen, ruimte en financiering. Het doel is om ontwikkelde kennis bruikbaar te ontsluiten voor tijdige beleidsuitvoering.

Impact-ambitie

We willen specifieke beslisinformatie en -instrumenten ontwikkelen die het mogelijk maken om een lange-termijn, integrale gebiedsvisie om te zetten in beleid en uitvoering, met aandacht voor de verschillende stappen in de beleidscyclus.